

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen

DOM
2012-02-28
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
22152-11
Enhet 14

SÖKANDE

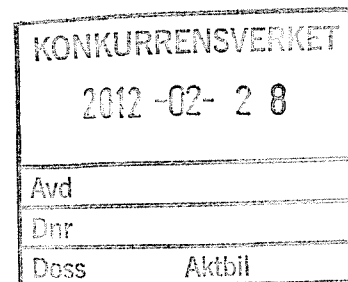
Gulins Business Design AB, 556201-7094

Ombud: advokat Pernilla Norman
Lindskog Malmström Advokatbyrå
Box 27707
115 91 Stockholm

MOTPART

Försvarets materielverk, 202100-0340

Ombud: affärsjurist Anders Svenson
Försvarets materielverk
115 88 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Förvaltningsrätten avslår Gulins Business Design AB:s yrkande om att förvaltningsrätten ska förelägga Försvarets materielverk att tillhandahålla tygprov från vinnande anbud.

Dok.Id 186026

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00

BAKGRUND

Försvarets materialverk (FMV) genomför en upphandling av fältuniformer för det svenska försvaret, Field Uniform 90 Tropic Desert (FMV beteckning 362532-A1824580).

Enligt tilldelningsbeslut den 26 oktober 2011 har FMV beslutat att teckna avtal med en annan anbudsgivare än Gulins Business Design AB (Gulins).

YRKANDE M.M.

Gulins ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska göras om. Gulins yrkar också att förvaltningsrätten utfärdar editionsföreläggande och däri ålägger FMV att till förvaltningsrätten ge in minst en meter tygprov från bolaget CO9 AB:s anbud, och att förvaltningsrätten kommunicerar tygprovet till Gulins. Vidare yrkas att förvaltningsrätten inväntar testresultat från den testning som Gulins avser att få genomförd av tygprovet.

FMV bestrider bifall till ansökan. FMV bestrider även bifall till yrkandet om edition.

GRUNDER OCH OMSTÄNDIGHETER

Gulins anför till stöd för sin talan bl.a. följande. FMV har handlat i strid med LOU på följande punkter. FMV har i förfrågningsunderlaget uppställt ett kvalificeringskrav som strider mot de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna i 1 kap. 9 § LOU om transparens, förutsebarhet och proportionalitet. FMV har vidare diskvalificerat Gulins anbud för bristande uppfyllelse av det aktuella kvalificeringskravet vilket strider, förutom mot de tidigare nämnda principerna, också mot de upphandlingsrättsliga principerna i samma stadgande om likabehandling, objektivitet och icke-

diskriminering samt mot 11 kap. 12 § LOU enligt vilken en anbudsgivare har rätt att åberopa annat företags bl.a. ekonomiska kapacitet. FMV har också antagit Gulins konkurrent CO9 AB som vinnande i upphandlingen trots att företrädare för det bolaget är dömda för ekonomisk brottslighet vilket är en uteslutande grund. Slutligen misstänker Gulins att FMV har handlat i strid med de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna genom att man antagit ett anbud vars offererade produkter inte är tillverkade enligt den patenterade metod som fordras för att uppfylla kvalitetskraven i upphandlingen, utan enligt en metod som kan innebära intrång i patenträttigheterna vilket dels inte uppnår erforderlig kvalitet och dels p.g.a. det immaterialrättsliga intrånget kan hålla lägre pris, vilket är konkurrensnedvridande och strider mot 1 kap. 9 § LOU.

Kvalificeringskravets förenlighet med principerna i 1 kap. 9 § LOU

I förfrågningsunderlaget, punkten 10.5 uppställs bl.a. ett kvalificeringskrav som uttrycks enligt följande "Quick asset ratio of at least 80 %". Det framgår inte av förfrågningsunderlaget hur FMV avser att beräkna kravet. Detta krav brister i flera avseenden; transparens och förutsebarhet, proportionalitet, samt relevans och kausalitet. Det finns olika formler för att beräkna den kortsiktiga betalningsförmågan. I den aktuella upphandlingen är upphandlingsföremålet leverans av uniformer där beställaren har möjlighet att på olika sätt hantera och i viss mån styra leverantörens kortsiktiga betalningsförmåga. Det uppställda kravet står därmed inte i rimlig proportion till syftet med kravet. FMV påstår att "Quick asset ratio" skulle vara detsamma som kassalikviditet. Emellertid är den korrekta engelska termen för kassalikviditet "Cash liquidity ratio". Det är förvisso riktigt att "Quick asset ratio" mäter viss kassalikviditet (olika beroende på hur det beräknas). Det är dock inte liktydligt med den svenska termen kassalikviditet.

Ytterligare en otydlighet i förfrågningsunderlaget i denna del består i att det inte i punkten 10.5 tydligt framgår vilket eller vilka räkenskapsår som

nyckeltalen ska avse. För underpunkten avseende årsomsättning sägs att denna ska hänföra sig till minst ett av de två senast reviderade räkenskapsåren. Någon motsvarande text finns inte för underpunkterna två och tre. Efter underpunkterna innehåller punkten 10.5 ett sista stycke som säger att "These key variables shall be fulfilled within the same financial year". Det kan alltså konstateras att otydligheten är fullständig och det går inte att förutse vad FMV avser med punkten 10.5 utan att lägga egna tolkningar och egna antaganden till grund. Därmed utgör denna otydlighet en självständig grund för att upphandlingen ska göras om.

Vidare strider kravet mot proportionalitetsprincipen eftersom det är ett långtgående krav. Det förefaller därtill som om "Quick asset ratio" med beräkning enligt den formel som FMV angett inte är någon ändamålsenlig beräkning av anbudsgivarnas förmåga att garantera leveranssäkerhet. Det hade också varit möjligt för FMV att formulera mindre ingripande krav som också hade varit mer ändamålsenliga. Om det är så som FMV påstår, nämligen att leveranssäkerheten är skälet till kravet hade det varit minst lika intressant att fråga efter leverantörernas relation till sina underleverantörer. Exempelvis finns det endast ett begränsat antal leverantörer som kan leverera tyger som uppfyller de krav som uppställs i förfrågningsunderlaget. För att tillförsäkra leveranssäkerheten hade det i så fall varit intressant för FMV att veta huruvida anbudsgivaren har tillfredsställande tygförsörjning.

Kvalificeringskravet samt 11 kap. 12 § LOU

Gulins har i sitt anbud avseende kvalificeringskravet "Quick asset ratio of at least 80 %" inkluderat ett dokument benämnt "Intyg 10.5 Requirements regarding tenderer's financial standing". Genom att underteckna intyget har Gulins intygat att man uppfyller samtliga de i förfrågningsunderlaget punkten 10.5 uppställda kvalificeringskraven. Gulins anger att man för år 2009 hade "quick asset ratio" om 82 procent och för år 2010 uppgick den

till 92 procent. Trots detta har FMV diskvalificerat Gulins för bristande uppfyllelse av det aktuella kravet, utan att förklara vari bristen skulle bestå. FMV:s tillämpning av kravet vid kvalificeringen av Gulins anbud strider mot de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna om förutsebarhet, transparens och proportionalitet, samt mot principerna om objektivitet, likabehandling och icke-diskriminering. Vidare förhåller det sig på det sättet att Gulins under våren 2007 har köpts upp av samma personer som är ägare till bolaget Á la Carte AB. Till dess att strukturförändringarna inom organisationen har genomförts, med sammanslagningar av koncern och bolag vilket bl.a. medför nya registreringar hos Bolagsverket m.m. åberopar Gulins sitt "systerbolags" ekonomiska kapacitet. Av FMV:s kommunikation av tilldelningsbeslutet får förstås att FMV också har uppfattat att Gulins åberopat Á la Carte AB:s ekonomiska ställning i anbudet. Genom att inte godta detta har FMV brutit mot 11 kap. 12 § LOU, vari ges en rättighet för anbudsgivare att åberopa bl.a. bolags ekonomiska kapacitet. Det finns inte något i varken LOU eller förfrågningsunderlaget som säger att något åtagande måste bifogas anbudet. I LOU stadgas att leverantören ska visa att man förfogar över nödvändiga resurser från det andra bolag när kontraktet ska fullgöras. Enligt lagtexten kan detta visas genom att leverantören tillhandahåller ett åtagande eller på annat sätt. Gulins har till anbudet bl.a. bifogat årsredovisning för sitt systerbolag. Man har också i själva anbudet angivit detta. Att Gulins förfogar över den åberopade kapaciteten följer redan av det faktum att de båda bolagen har samma verkställande direktör. Det är VD:s uppgift att tillse den åberopade kapaciteten. För det fall FMV anser att det fordras en särskild form, följer av principerna om transparens och förutsebarhet att detta måste framgå av förfrågningsunderlaget. FMV borde ha ställt en följdfråga istället för att vidta den drastiska åtgärden att diskvalificera Gulins anbud. Även om det enligt ordalydelsen i 9 kap. 8 § LOU är en rättighet och inte en skyldighet för den upphandlande myndigheten att begära förtydligande och kompletteringar, så kan det bli

en följd av proportionalitetsprincipen att sådan förtydligande måste begäras. Så förhåller det sig i den aktuella upphandlingen.

Utformningen och tillämpningen av skallkravet

FMV har i förfrågningsunderlaget uppställt skallkrav på att tyget i uniformerna ska vara permetrinbehandlat i syfte att skydda soldaterna mot insekter såsom malariamyggor och liknande. Gulins kan konstatera tre brister i detta avseende. För det första är kraven inte ändamålsenligt utformade. Av den tekniska specifikationen framgår att kravet endast är utformat som att tyget ska vara permetrinbehandlat. För att vara ändamålsenligt, dvs. verkligen fylla sin funktion att skydda mot insekter fordras emellertid att permetrin- och ytbehandlingen har gjorts på visst sätt, i Utebels fall genom fixering. Förenklat kan detta uttryckas som att plaggens ytbehandling både ska svara upp mot FMV:s krav (exempelvis på slitstyrka och nötning) och samtidigt inte isolera eller kapsla in permetrinet i plagget på ett sådant sätt så att insekterna inte störs och undviker ytan, utan istället kan sätta sig på plaggen och stick/bita soldaten. Metoden att få in permetrin i tyget är en patenterad metod där rättigheterna innehavs av bolaget Utebel NV som är ensam leverantör av sådana behandlingar. Det är dessa dubbla funktioner som skyddas i Utebels patent om hur permetrinet fixeras. Någon kopia som klarar dessa dubbla funktioner och samtidigt inte gör intrång i Utebels patent har hittills inte kunnat produceras för den europeiska marknaden.

För det andra så brister permetrinbehandlingskravet på det sätt att CO9 AB:s anbud inte har tillförsäkrat att man kan leverera uniformer med fullgott skydd. CO9 AB har inte säkrat med rättighetsinnehavaren att man kommer att kunna få köpa tyget som fordras för att kunna klara av kravet på att tyget ska vara permetrinbehandlat. Det är möjligt att CO9 AB har för avsikt, eller till och med har träffat någon form av avtal, om att köpa tyg som inte har permetrinbehandlats enligt den patenterade metoden. Oavsett hur det förhål-

ler sig med det kan konstateras att CO9 AB inte uppfyller uppställt skallkrav på att tyget som uniformerna är gjorda av är permetrinbehandlat.

Slutligen, för det tredje så tyder det pris som CO9 AB har offererat i sitt anbud på att tyg den av Utebel patenterade metoden för permetrinbehandling inte kommer att användas i CO9 AB:s produktion av uniformer. Det hade inte varit möjligt att offerera de priser som CO9 AB har gjort under förutsättning att de skulle köpa tyget från Utebel. Offererade priser indikerar således att CO9 AB avser att köpa tyg från annan än Utebel, vilket innebär att tygerna inte kan vara permetrinbehandlade på erforderligt sätt utan att göra intrång i Utebels patenträtt. Det är vidare inte riktigt såsom FMV anför att det finns andra metoder än den av Utebel patenterade fixeringsmetoden, exempelvis en metod från företaget Sritex. Oberoende testning som har genomförts av det oberoende testinstitutet Wehrwissenschaftliches Institut für Werk- und Betriebsstoffe (WIWeB) visar att den metod som Sritex använder inte ger fullgott resultat.

Sammanfattningsvis kan i denna del konstateras dels att kravet på permetrinbehandlat tyg är formulerat på ett sätt som inte är ändamålsenligt och strider därmed mot proportionalitetsprincipen. Vidare kan också sägas att FMV har medgett att man i realiteten också ställt krav på något mer än vad som framgår av formuleringen i förfrågningsunderlaget. Därmed strider förfrågningsunderlaget även mot principerna om transparens och förutsebarhet. Därtill kommer att vinnande anbudsgivare CO9 AB inte kan uppfylla kravet.

Inlämnat tygprov

FMV har i förfrågningsunderlaget uppställt skallkrav att anbudsgivarna till sitt anbud ska foga tygprov om två meter tyg. Gulins representanter kunde vid besök hos FMV konstatera att CO9 AB:s tygprov inte uppgick till två meter, utan väsentligt mindre. Gulins fick vid besöket information om att

FMV inte utfört några tester på det tygprov som CO9 AB gett in, varför hela tvåmetersbiten borde vara intakt. Eftersom kravet utgör ett skallkrav enligt sin ordalydelse i förfrågningsunderlaget, ska CO9 AB:s anbud rätteligen diskvalificeras och inte tas med till utvärdering.

Tygprovet som CO9 AB har lämnat in öppnar såsom Gulins ser det för tre möjligheter. Den första är att tygprovet är ett gammalt Utexbel-tyg som har blivit kvar efter en tidigare produktion. Det är i så fall inte det tyg som CO9 AB avser att använda vid tillverkningen av uniformen. Tygprovet kan därför inte anses som "the tender sample/s shall be produced at the production plant/s where the actual production is to take place. If the tender contains more than one place of production there must be tender samples as per above from each such plant" (förfrågningsunderlaget punkt 5 stycke 5).

Den andra möjligheten är att tygprovet är en fungerande fullgod kopia på ett Utexbel-tyg och gör inte intrång på det patent Utexbel har. Detta framstår som högst osannolikt då ingen hitintills lyckats med detta. Om det är en kopia på Utexbel-tyg som gör intrång på patentet, kommer plaggen att beslagtas av tullen och upphandlingen får under alla omständigheter göras om.

Den tredje möjligheten är att tygprovet är en icke fungerande kopia på ett Utexbel-tyg. Tyget innehåller i så fall troligtvis den efterfrågade mängden permethrin men metoden att fixera permethrinet i tyget ger inte den tänkta effekten att hålla farliga insekter borta från soldaten. Detta utgör i sig inget formellt fel mot kraven i denna upphandling – då krav på funktionalitet inte finns med i denna upphandlings tekniska specifikationer – men blir otydligt när man läser specifikationerna kring plaggen där det står att "The outer fabric of the ' Field trousers 90 Tropic' are made in a lighterairpermeable fabric made of cotten/polyamide, treated with permethrin against insects".

När Gulins undersökte det av CO9 AB inlämnade tygprovet hos FMV gjorde Gulins företrädare bedömningen att tyget med 90-95 procents sannolikhet är ett tygprov från Utextbel, som har patent på metoden för perme-trinbehandling av tyg. Enligt uppgift från Utextbel har dock inte bolaget CO9 AB något avtal med Utextbel och har inte ens gjort någon förfrågan om att få köpa det patenterade behandlade tyget. Eftersom Utextbel inte har utlovat att leverera tyg av den typ som finns i tygprovet till CO9 AB kan CO9 AB inte utgå från att Utextbels tyg kan användas i uniformerna. Det tygprov som har lämnats in kan därmed inte sägas vara detsamma som CO9 AB avsåg att använda vid tillverkningen av uniformerna, vilket fordras för att skallkravet ska vara uppfyllt. CO9 AB:s anbud uppfyller därmed inte uppställt skallkrav även i detta hänseende. Anbudet ska därmed förkastas och inte tas med till utvärdering.

Uteslutning enligt 10 kap. 12 § LOU

FMV har i upphandlingen handlat i strid med LOU och vad som stadgas i förfrågningsunderlaget genom att kvalificera och sedermera anta såsom vinnande anbudsgivare ett bolag, CO9 AB, vars företrädare i oktober 2009 har dömts för brott vilka har relation till deras yrkesutövning, trolöshet mot huvudman. Eftersom brotten hänför sig till de båda företrädarnas förtroendeställning gentemot Gulins, samt särskilt med beaktande av den omständighet att brottet har begåtts avseende beställningar av just FMV, så måste FMV ha känt till förhållande och rätteligen skulle då FMV har diskvalificerat bolaget CO9 AB:s anbud, helt i enlighet med vad FMV själva anger i förfrågningsunderlaget punkten 10.2.2. För Gulins framstår det som märkligt att FMV alls vill göra affärer med folk som redan tidigare har bedragit just FMV. Att FMV kan påstå att brotten inte är av sådan betydelse att det skulle kunna föranleda uteslutning, är direkt felaktigt. I avgörandet RÅ 2010 ref. 79 framhåller domstolarna att det faktum att endast laga kraftvunna domar kan ligga till grund för uteslutning enligt 10 kap. 2 § LOU medför att brotten per automatik kommer att ligga flera år tillbaka i tiden.

Detta är inte något motiv för att inte utesluta anbudsgivaren p.g.a. den brottsliga verksamheten. Domstolarna konstaterar att proportionalitetsprincipen som gäller alla faser i all upphandling ska tillämpas också vid tillämpning av nyss nämnda bestämmelse. I en sådan bedömning ska en avvägning göras mellan samtliga omständigheter, bl.a. brottens art och grovhet samt den tid som har förflutit sedan brotten begicks. Den samlade bedömningen leder därvid till att CO9 AB:s anbud rätteligen skulle ha blivit uteslutet från upphandlingen. Det ska särskilt noteras att domstolarna i målet RÅ 2010 ref. 79 har framhållit att bestämmelsen i 10 kap. 2 § LOU ska ses inte minst att det ur konkurrenssynpunkt har ansetts viktigt att endast seriösa leverantörer tilldelas kontrakt, vilket också enligt kammarrätten ska vägas in i proportionalitetsbedömningen. Vidare måste en upphandlande myndighet enligt rättspraxis i förfrågningsunderlaget tydligt ange huruvida man avser att utnyttja möjligheten att diskvalificera anbudsgivare på de grunder som anges i 10 kap. 2 § LOU. Att FMV i texten i punkten 10.2.2 i förfrågningsunderlaget har använd ordet ”may” strider därmed mot LOU såsom den tolkats i praxis. Därmed finns en ytterligare självständig grund för att upphandlingen ska göras om.

Skada

FMV:s handlande i strid med LOU och upphandlingsrätten i övrigt har lett till att Gulins riskerar att lida skada. FMV:s handlande i strid med LOU innebär att Gulins skulle gå miste om ett kontrakt som man vid en korrekt tillämpning av LOU skulle ha tilldelats. Därmed uppgår Gulins skada till hela upphandlingsföremålet och är därmed avsevärd.

Edition

I förfrågningsunderlaget uppställs skallkrav på att tygprov ska ges in i upphandlingen. Syftet med tygbiten är att tyget ska utgöra bevis på det tyg som kommer att användas i de uniformer som upphandlingen omfattas. Eftersom tygprovet har sådan väsentligt betydelse för att kunna fastställa

om anbudsgivare uppfyller samtliga i förfrågningsunderlaget uppställda skallkrav och eftersom FMV har begärt in tygprov som en del av anbudet, ska tygprov jämföras med skriftlig handling varvid reglerna i 20 § förvaltningsprocesslagen och 38 kapitlet rättegångsbalken är tillämpliga. Grund föreligger därmed för förvaltningsdomstolen att besluta om editionsföreläggande och därvid ålägga FMV att ge in minst en kvadratmeter tygprov från anbudsgivaren CO9 AB.

FMV anför bl.a. följande. FMV har inte brutit mot någon bestämmelse i LOU eller mot de grundläggande EU-rättsliga principerna. Kvalificeringskravet 10.5 uppfyller kraven på likabehandling, transparens och proportionalitet. Gulins uppfyller inte detta kvalificeringskrav och har inte på sätt som förutsätts i 11 kap. 12 § LOU visat att Gulins kan åberopa annans kapacitet. Det strider mot proportionalitetsprincipen att med stöd av 10 kap. 2 § LOU utesluta vinnande anbudsgivare. Gärningarna var inte av sådan art att de omfattas av uteslutningsgrunderna i 10 kap. 1 § LOU. Antagna produkter uppfyller alla uppställda kvalitetskrav.

Kvalificeringskravets förenlighet med principerna i 1 kap. 9 § LOU

Med "Quick asset ratio" – även kallad "Quick ratio" eller "Acid test ratio" – förstås kassalikviditet. Vad som avses med kassalikviditet och hur denna ska beräknas är rätteligen allmänt vedertaget. Det står enligt FMV:s mening klart att alla normalt omsorgsfulla och rimligt informerade anbudsgivare kan uppfatta det nu omtvistade kravet på samma sätt.

FMV konstaterar vidare att det uppställda kvalificeringskravet inte lämnar utrymme för tolkningar om vad som krävs för att uppfylla kravet. Som framgår av kravets avfattning har FMV gett anbudsgivarna möjlighet att under något av de två senaste reviderade verksamhetsåren nå upp till kravställd nivå. Eftersom Gulins i sin komplettering avseende nyckeltalen

”Equity ratio” och ”Quick asset ratio” har hänvisat till de två senaste reviderade verksamhetsåren, kan det heller inte råda någon tvekan om att Gulins uppfattat kravet på just detta sätt. Vad Gulins nu försökt göra gällande i dessa delar framstår som en efterhandskonstruktion. Det uppställda kvalificeringskravet strider inte heller på denna grund mot kraven på lika-behandling och transparens.

Kvalificeringskravet är likaså förenligt med kravet på proportionalitet. Upphandlingen avser fältuniformer, som är avsedda att användas i samband med insatser utomlands. Det är för Försvarmaktens insatsförmåga av stor vikt att leveranserna kan ske säkert och på utsatta tidpunkter. Syftet med det uppställda kravet är att säkerställa att den leverantör som anlitas har denna förmåga. Svag likviditet utgör risk för många och stora störningar i leverantörskedjor. Leverantören måste följaktligen vara ekonomiskt stabil även i det korta perspektivet. FMV har dock tagit hänsyn till att företagens verksamheter naturligt kan variera något år från till år, och har följaktligen utformat kravet på så sätt att det är tillräckligt att alla tre nyckeltalskriterierna är uppfyllda under minst ett av de senaste reviderade räkenskapsåren. Kravets syfte kan inte uppnås på något mindre ingripande sätt. Att kravets negativa effekter inte heller kan anses vara oproportionella i förhållande till det eftersträvade syftet visar inte minst det förhållandet att fyra av totalt sex anbudsgivarna i denna upphandling uppfyllde kravet. Det omtvistade kvalificeringskravet har en objektiv utformning och diskriminerar ingen leverantör. Kravet är inte heller godtyckligt eller osakligt.

Vidare är Gulins påstående om att termen ”Quick asset ratio” inte skulle motsvara kassalikviditet fel. FMV åberopar FAR:s svensk-engelska lexikon vari framgår att termen kassalikviditet i engelsk översättning är ”Quick asset ratio”. Likaså har Gulins felaktigt påstått att CO9 AB inte skulle ha beräknat kassalikviditeten korrekt i sitt anbud. CO9 AB har beräknat kassalikviditeten korrekt och uträkningen är dessutom identisk med Gulins

egen uträkning. Som framgår av Gulins yttrande har Gulins i själva verket inte alls svävat i osäkerhet i dessa avseenden utan har beräknat kassalikviditeten korrekt och även i övrigt uppfattat kvalificeringskravet på ett riktigt sätt.

Kvalificeringskravet samt 11 kap. 12 § LOU

Den av Gulins gjorda kompletteringen till anbudet visar att Gulins inte uppfyllde kravet på kassalikviditet. Vad Gulins försökt påstå om att FMV skulle ha beräknat nyckeltalskriterierna på något annat sätt än Gulins är fel. Gulins själv når dock inte upp till det omtvistade nyckeltalskriteriet vare sig under det senaste eller under det näst senaste reviderade verksamhetsåret. Endast genom att addera värdena för Gulins och Á la Carte AB kan nyckeltalskriteriet uppfyllas. Den avgörande frågan är således huruvida Gulins ägt rätt att åberopa Á la Carte AB:s ekonomiska kapacitet. FMV konstaterar att Gulins i sitt anbud överhuvudtaget inte bifogat något åtagande från Á la Carte AB som ens påståtts visa att Gulins förfogar över nödvändiga ekonomiska resurser. Inte heller har någon annan bevisning företetts i anbudet. Av 11 kap. 12 § LOU följer att det åligger Gulins att visa att Gulins förfogar över påstådda resurser. Gulins har endast påstått att de under år 2007 köpts upp av samma personer som är ägare till Á la Carte AB samt att de båda bolagens firma tecknas av samma personer. Vad som sålunda anförts kan på intet sätt visa att Gulins förfogar över påstådda resurser.

Utformningen och tillämpningen av skallkravet

CO9 AB uppfyller rätteligen såväl uppställda kvalitetskrav avseende tyget som kravet att det ingivna tygprovet skulle ha viss längd. Det uppställda kravet är likaså proportionellt. FMV:s förfrågningsunderlag har förutom den tidigare ingivna anbudsinfordran även bestått av 16 bilagor. Av dessa 16 bilagor har tio utgjort tekniska specifikationer, fem uppgifter om storleksfördelningar samt en dokumenterat allmänna leveransvillkor. I den

tekniska specifikationen har FMV i punkt 3.2.4 ställt upp krav avseende permetrinbehandling. I anbudsinfordrans punkt 5 har vidare föreskrivits att anbudsgivarna skulle ge in två meter provtyg och ett intyg som visar att kravet uppfyller uppställda krav rörande permetrinbehandling när tyget är nytt respektive efter tio tvättar. CO9 AB har rätteligen gett in ett tygprov som var mer än två meter långt. Under hanteringen hos FMV har tygprovet delats. Det tygprov som företrädare för Gulins fick möjlighet att undersöka hos FMV utgjorde alltså inte hela tvåmetersbiten. CO9 AB har således uppfyllt kravet vad avser längden på det ingivna tygprovet.

FMV konstaterar att det av CO9 AB offererade tyget uppfyller uppställda kvalitetskrav. Det intyg som bolaget bifogat anbudet visar att det offererade tyget uppfyller kvalitetskraven rörande permetrinbehandling. Allt vad Gulins åberopat till stöd för sin uppfattning att det tyg som CO9 AB offererat inte skulle klara uppställda skallkrav bygger helt och hållet på den grundläggande förutsättningen att det bara finns en enda leverantör i hela världen som kan tillhandahålla tyg som uppfyller kraven, nämligen Utebel. Gulins har inte på något sätt kunnat styrka detta svepande påstående. Enligt FMV:s mening är påståendet att endast Utebel kan tillhandahålla tyg som uppfyller kraven på permetrinbehandling felaktigt. Permetrin är i sig en vanlig syntetiskt kemikalie som ofta används som insekticid/insektmedel. För användning på fältuniformer måste permetrin bindas kemiskt till fibern genom en kemisk reaktion (polymerisation), som innebär att permetrinet bara släpper gradvis vid tvätt. Vid tillsats av permetrin finns flera ämnen adderade för att den kemiska reaktionen ska ske med molekylerna i tyget. Utebels patent ger skydd för textilier som inbegriper vissa ämnen som behövs för att binda permetrinet. Denna metod är emellertid inte den enda som står till buds. Enligt FMV:s erfarenhet finns det andra metoder som ger motsvarande resultat och som inte gör intrång i Utebels patent. Exempelvis har företaget Sritex en sådan metod. Gulins saknar följaktligen fog för sina påståenden om att ingen annan än Utebel kan tillhandahålla ett tyg som

uppfyller uppställda skallkrav. Det uppställda kravet att tyget ska vara permetrinbehandlat är likaså proportionellt. Kravet har ett naturligt samband med föremålet för upphandlingen. Kravet är lämpligt och effektivt, kan inte uppnås på något mindre ingripande sätt och dess negativa effekter är inte heller oproportionella eller överdrivna jämfört med det eftersträvade syftet.

Uteslutning enligt 10 kap. 2 § LOU

Det är i och för sig riktigt att de dömda ställföreträdarna även var företrädare för CO9 AB vid tiden för anbudsgivningen. Vad som framkommit är dock inte av sådan art att grund för uteslutning finns. När det gäller uteslutningsgrunderna i 10 kap. 2 § LOU följer det av praxis att dessa ska tillämpas med beaktande av proportionalitetsprincipen. Omständigheter som bör tillmätas betydelse vid proportionalitetsbedömningen är dels den brottsliga handlingens svårighetsgrad, dels den tid som förflutit sedan brottet begicks. Av handlingarna framgår att två företrädare för CO9 AB dömts för trolöshet mot huvudman till villkorlig dom och dagsböter. Gärningarna har inte varit av sådan art eller haft sådant straffvärde att de motiverar fängelsestraff. De brottsliga handlingarna kan inte betecknas som allvarligare. Vidare har gärningarna begåtts år 2005. Det har således förflutit mer än sex år sedan gärningarna begicks. Med hänsyn härtill och med beaktande av RÅ 2010 ref. 79 anser FMV att det skulle ha varit i strid mot proportionalitetsprincipen att med hänvisning till dessa gärningar utesluta CO9 AB från upphandlingen med stöd av 10 kap. 2 § LOU. FMV konstaterar vidare att antagna produkter uppfyller alla uppställda kvalitetskrav och tillbakavisar Gulins ”misstankar” om motsatsen. Vad Gulins anfört i dessa delar utgör rena spekulationer.

Skada

Sammanfattningsvis saknar Gulins grund för sin ansökan om överprövning enligt LOU. FMV har inte brutit mot de grundläggande EU-rättsliga principerna eller mot någon bestämmelse i LOU. Även om FMV inte hade för-

kastat anbudet från Gulins, hade Gulins emellertid inte kunnat tilldelas kontraktet. Det anbud som offererade lägst pris skulle antas i upphandlingen. Gulins har offererat ett betydligt högre pris än CO9 AB. Kontraktet skulle således alltjämt ha tilldelats CO9 AB. Skaderekvisitet är därmed inte uppfyllt. Under alla förhållanden har således den omständigheten att Gulins anbud förkastats inte medfört att Gulins lidit eller riskerat lida skada i LOU:s mening.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

16 kapitlet LOU ska tillämpas i dess lydelse som varit aktuell före den 1 november 2011.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 9 kap. 8 § andra stycket LOU anges följande. Myndigheten får begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Myndigheten får också begära att en leverantör förtydligar eller kompletterar handlingar som getts in och som avses i 10 och 11 kap.

Enligt 10 kap. 2 § första stycket 3 LOU får en leverantör uteslutas från att delta i en upphandling, om leverantören genom lagakraftvunnen dom är dömd för brott avseende yrkesutövningen.

Enligt andra stycket samma paragraf får, om leverantören är en juridisk person, leverantören uteslutas om en företrädare för den juridiska personen har dömts för brott som avses i första stycket 3.

I 11 kap. 12 § LOU anges följande. En leverantör får vid behov och när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags ekonomiska, tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Leverantören ska genom att tillhandahålla ett åtagande från företagen i fråga eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras.

Enligt 16 kap. 5 § LOU ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts, om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Utredningen i målet

I anbudsinfordran anges bl.a. följande.

5 TENDER SAMPLES

The Tenderer shall submit the following tender samples with the tender

One (1) uniform in similar type and degree of complicity as the jacket and trousers described in Technical specification 11789 B and 11790 B shall be sent in. The tender sample does not have to be in accordance with the Technical specification 11789 B and 11790 B, but shall prove that the production plant possesses the technical ability to manufacture a product in compliance with the enclosed Technical specification.

(...)

2 metres of fabric in the same material composition and mass unit per area as the technical specification 50027 C and a test report, showing that the submitted fabric fulfils all stipulated requirements regarding permethrin treatment in the Technical specification 50027 C, in new state and after 10 washes.

The test report shall be made of an independent laboratory.

10.2.2 Circumstances that can entail exclusion of Tenderer according to Chapter 10, Section 2, LOU

FMV may exclude a Tenderer from further participating in the procurement if the Tenderer

(...)

3. has been convicted by a judgement which has the force of res judicata in accordance with the legal provisions of the country of any offence concerning his professional conduct,

(...)

If the Tenderer is a legal person it may be excluded if a representative of the legal person has been convicted of an offence as a referred to in item 3 or committed a act as referred to in item 4.

10.5 Requirement regarding Tenderer's financial standing

The Tenderer shall have the following financial standing:

- Turnover of at least SEK 15 000 000 :- during at least one of the two latest audited financial years.

- Equity ratio of at least 15 %

- Quick asset ratio of at least 80 %

These key variables shall be fulfilled within the same financial year.

I "Technical specification 50027 C" anges bl.a. följande.

1. DESCRIPTION

(...)

Finish: The fabric has to be permethrin treated. The impregnation has to be waterproof. The finished fabric is not allowed to have an unpleasant smell from chemicals.

3.2.4 Impregnation

The fabric to be treated with permethrin of washproof kind.

The permethrin level is to be determined in new state and after laundering by means of HPLC, the values to be expressed in mg/m^2

(...)

Required value of permethrin:

Min $1000 \text{ mg}/\text{m}^2$ and max $1600 \text{ mg}/\text{m}^2$ in new state.

After 10 washes acc. to EN ISO 6330 wash 60°C and tumble dry 80°C , the value may decrease max 30%, the value must not be below $700 \text{ mg}/\text{m}^2$.

Absolute min. after 50 washes acc to above is $200 \text{ mg}/\text{m}^2$.

Förvaltningsrättens bedömning

Överprövning enligt LOU utgör en kontroll, utifrån de omständigheter sökanden anført, av att den upphandlande myndigheten har följt de grundläggande principerna som återfinns i 1 kap. 9 § LOU samt även om den upphandlande myndigheten följt övriga bestämmelser i LOU. Det ankommer inte på förvaltningsrätten att pröva lämpligheten av den upphandlande myndighetens beslut.

Kvalificeringskravets förenlighet med principerna i 1 kap. 9 § LOU

Ett förfrågningsunderlag måste vara klart och tydligt utformat för att nå upp till kraven om transparens. Alla normalt omsorgsfulla och rimligt informerade anbudsgivare ska kunna uppfatta kraven i ett förfrågningsunderlag på samma sätt. De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör emellertid att förfrågningsunderlag som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när (RÅ 2002 ref. 50).

Gulins har i sin ansökan om överprövning anfört att kravet beträffande "Quick asset ratio" är otydligt. Förvaltningsrätten konstaterar, efter att ha tagit del av Gulins och CO9 AB:s uträkningar som fogats till anbudet att det framstår som att det för båda bolagen stått klart vad som avses med nyss nämnda kriterium, både vad gäller termens innebörd och beräkningen av densamma. Båda bolagen har använt sig av den formel som FMV redovisat i yttrande till förvaltningsrätten. Förvaltningsrätten finner med hänsyn till detta att kvalificeringskravet är tillräckligt transparent och förutsebart och att skäl för ingripande enligt LOU på denna grund inte finns.

Vidare har Gulins uppgett att det inte tillräckligt tydligt framgår vilket räkenskapsår som nyckeltalen ska avse. Enligt förvaltningsrättens mening framgår det tillräckligt tydligt att bl.a. "Quick asset ratio" ska vara uppfyllt under minst ett av de två senast reviderade verksamhetsåren. Detta framgår av de tre underpunkterna i punkt 10.5 i förfrågningsunderlaget om de läses tillsammans med sista meningen i punkt 10.5, vari anges att nyckeltalskriterierna ska vara uppfyllda inom samma finansiella år. Vidare kan det av såväl Gulins som CO9 AB:s anbud utläsas att båda bolagen lämnat nyckeltal som avser räkenskapsåren 2009 och 2010. Detta krav får således anses som tillräckligt transparent och förutsebart och strider inte heller mot likabehandlingsprincipen. Enligt förvaltningsrättens mening utgör inte heller det Gulins anfört i denna del skäl för ingripande enligt LOU.

Gulins har i sin ansökan också anfört att kravet på "Quick asset ratio of at least 80 %" strider mot proportionalitetsprincipen. Denna princip innebär att en upphandlande myndighet inte får ställa större krav på leverantören eller leveransen än som behövs och är ändamålsenligt för den aktuella upphandlingen. Kraven ska således ha ett naturligt samband med och stå i proportion till det behov som ska täckas. För att vara proportionerligt måste kravet vara nödvändigt för att uppnå de eftersträvade syftena, såtillvida att det inte finns något mindre ingripande alternativ. Det är den upphand-

lande myndigheten, i detta fall FMV, som ska visa att något mindre ingripande alternativ inte finns.

Syftet med det uppställda kravet om "Quick asset ratio of at least 80 %" är enligt FMV att säkerställa att leveranserna kan ske säkert och på utsatta tider. Svag likviditet uppges utgöra risk för många och stora störningar i leverantörskedjor. Vidare har FMV anfört att hänsyn har tagits till att företagens verksamheter kan variera något från år till år varför kravet utformats på så sätt att det är tillräckligt att alla tre nyckeltalskriterierna är uppfyllda under minst ett av de två senaste reviderade räkenskapsåren. Mot bakgrund av detta finner förvaltningsrätten att de krav som FMV har ställt upp har ett naturligt samband med och står i proportion till det behov som ska täckas. Vad Gulin anfört i denna del utgör enligt förvaltningsrättens mening inte skäl för ingripande enligt LOU.

Kvalitetskravet samt 11 kap. 12 § LOU

Beträffande Gulins möjlighet att åberopa Á la Carte AB:s ekonomiska kapacitet följer av 11 kap. 12 § LOU att en leverantör vid behov och när det gäller ett visst kontrakt får åberopa andra företags ekonomiska, tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Leverantören ska, enligt lagrummet, genom att tillhandahålla ett åtagande från företagen i fråga eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras.

Gulins har anfört att bolaget under våren 2007 köpts upp av ägaren till Á la Carte AB och att bolagen har samma verkställande direktör. Vidare har uppgetts att bolagen är i färd med att formera en koncern där Gulins ska ingå.

Förvaltningsrätten konstaterar att Gulins och Á la Carte AB inte ingår i samma koncern, varför några rättsliga band egentligen inte finns bolagen

emellan. För att Gulins som en ekonomisk aktör ska kunna åberopa Á la Carte AB:s ekonomiska kapacitet skulle någon form av skriftligt åtagande, avtal eller liknande mellan Gulins och Á la Carte ha fogats till anbudet (jfr prop. 2006/07:128 s. 246 och Falk, ”Lag om offentlig upphandling – en kommentar”, s. 368). Den omständigheten att Gulins gett in årsredovisningen för Á la Carte AB och i anbudet angett att Á la Carte AB:s ekonomiska kapacitet åberopas är inte tillräckligt för att Gulins ska anses ha visat att bolaget kommer att förfoga över Á la Carte AB:s ekonomiska kapacitet. Att de båda bolagen uppges ha samma verkställande direktör är inte heller en tillräcklig garanti för att Gulins äger förfoga över Á la Carte AB:s resurser. FMV:s agerande i denna del står därmed inte i strid med 11 kap. 12 § LOU. I målet är ostridigt att Gulins ensamt inte uppfyller kravet på ”Quick asset ratio of at least 80 %”. FMV har därmed inte agerat i strid med LOU genom att utesluta Gulins anbud.

Att det i förfrågningsunderlaget inte angetts på vilket sätt en leverantör ska visa att denne förfogar över erforderlig kapacitet kan inte anses strida mot LOU då detta framgår av lagtexten.

Den omständigheten att FMV inte begärt in komplettering eller förtydligande ändrar inte förvaltningsrättens bedömning. Det kan konstateras att det inte finns någon skyldighet för upphandlande myndighet att begära in en komplettering eller ett förtydligande och att en sådan begäran får göras endast om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Av förarbetena till bestämmelsen (prop. 2006/07:128 s. 377) framgår att bestämmelsen ska tillämpas restriktivt. FMV:s underlåtenhet att begära in förtydligande kan inte anses innebära ett åsidosättande av bestämmelserna i LOU.

Utformningen och tillämpningen av skallkravet

LOU är en formalialagstiftning där det ställs strikta krav på att den upphandlande myndigheten följer de krav som ställs i upphandlingen. Den upphandlande myndigheten måste vid ett upphandlingsförfarande bl.a. beakta de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU. Förvaltningsrättens bedömning begränsas således av det nyss nämnda. Det ankommer därför inte på förvaltningsrätten att pröva om vinnande leverantör i aktuell upphandling, av olika anledningar skulle kunna komma att bryta mot kontraktet som nu är föremål för upphandling, t.ex. genom att leverera uniformer av ett annat tyg än som lämnades in vid anbudsgivningen.

Gulins har anfört att vinnande anbudsgivare inte har lämnat in två meter tyg såsom anges i punkt 5 i anbudsinfördran. Gulins uppger att bolaget vid besök hos FMV fick kännedom om att FMV inte utfört några tester på det tygprov som CO9 AB gett in, varför Gulins menar att hela tvåmetersbiten borde ha varit intakt. FMV menar å andra sidan att CO9 AB rätteligen har gett in ett tygprov som var mer än två meter långt. Vidare har FMV uppgett att tygprovet delats under hanteringen hos FMV och att det tygprov som företrädare för Gulins fick möjlighet att undersöka hos FMV inte utgjorde hela tvåmetersbiten. Enligt förvaltningsrättens mening har Gulins med hänsyn till vad parterna har anfört i denna del inte visat att FMV vid bedömningen av CO9 AB inlämnat tygprov frångått vad som angetts i förfrågningsunderlaget och på så sätt handlat i strid med principerna i LOU. Rätten finner därför inte skäl till ingripande enligt LOU på denna grund.

Vidare har förvaltningsrätten att ta ställning till om de av CO9 AB offereerade tyget till uniformerna uppfyller det i förfrågningsunderlaget uppställda kravet på permetrinbehandling. Av anbudsinfördran och den tekniska specifikationen framgår att tyget ska vara permetrinbehandlat. Såsom Gulins själva uppger finns inget krav på funktionalitet i de tekniska specifikationerna. Av det intyg över testresultat avseende det tyg som ska användas

till uniformerna som CO9 AB fogat till sitt anbud framgår att provtagning och resultatet därav uppfyller kravet i bl.a. punkt 5 i förfrågningsunderlaget och punkt 3.2.4. i "Technical specification 50027 C". FMV har således inte handlat i strid med förfrågningsunderlaget eller LOU genom att inte förkasta CO9 AB:s anbud vid anbudsprövningen.

Gulins anför vidare att kravet på permetrinbehandlat tyg är formulerat på ett sätt som inte är ändamålsenligt och som därmed inte uppnår det syfte som FMV har med att uppställa kravet, vilket uppges leda till att kravet strider mot proportionalitetsprincipen. Förvaltningsrätten konstaterar att den upphandlande myndigheten har rätt att formulera upphandlingsföremålet baserat på organisationens behov. Den omständigheten att FMV i sitt förfrågningsunderlag inte ställt krav avseende vilken metod som ska ha använts vid fixeringen av permetrinet i tyget innebär inte att FMV brutit mot någon bestämmelse eller princip enligt LOU. Därmed föreligger inte heller skäl för ingripande enligt LOU på denna grund.

Uteslutning enligt 10 kap. 2 § LOU m.m.

Av ordalydelsen i 10 kap. 2 § LOU framgår att det finns en möjlighet men inte en skyldighet för en upphandlande myndighet att utesluta leverantörer i de situationer som räknas upp i paragrafen. Om leverantören är en juridisk person får leverantören uteslutas om en företrädare för den juridiska personen har dömts för brott. Principen om proportionalitet enligt 1 kap. 9 § LOU ska beaktas vid tillämpningen av 10 kap. 2 § LOU. Den fråga som förvaltningsrätten har att ta ställning till är om FMV genom att inte utesluta CO9 AB:s anbud brutit mot principerna om transparens och proportionalitet. Rätten har således inte att pröva lämpligheten av den upphandlande myndighetens beslut.

Av förfrågningsunderlaget punkt 10.2.2 kan utläsas att FMV kan utesluta en leverantör från att delta i en upphandling, om leverantören genom laga-

kraftvunnen dom är dömd för brott avseende yrkesutövningen. Regleringen motsvarar vad som anges i 10 kap. 2 § första stycket 3 LOU.

Vid den proportionalitetsbedömning som ska göras ska beaktas bl.a. den brottsliga handlingens svårighetsgrad och den tid som förflutit sedan brottet begicks (se RÅ 2010 ref. 79). Förvaltningsrätten konstaterar att de aktuella företrädarna för CO9 AB båda gjort sig skyldig till trolöshet mot huvudman. Brottet ligger cirka sex år tillbaka i tiden och har inte bedömts som allvarligare än att villkorlig dom och dagsböter ansetts som en tillräcklig påföljd. Förvaltningsrätten anser vid en sammantagen bedömning att FMV:s agerande i denna del inte kan anses strida mot proportionalitetsprincipen.

Som angetts ovan överensstämmer förfrågningsunderlaget i nu aktuell del med innehållet i 10 kap. 2 § första stycket 3 LOU. Förvaltningsrätten anser redan av den anledningen att förfrågningsunderlaget inte kan anses strida mot principen om transparens.

Vad Gulins anfört i denna del utgör därmed inte skäl för ingripande enligt LOU.

Edition

Gulins har med åberopande av bestämmelsen om edition i 20 § förvaltningsprocesslagen (1971:291), FPL, yrkat att förvaltningsrätten ska ålägga FMV att till domstolen ge in minst en kvadratmeter av det tygprov som CO9 AB lämnat in i samband med sitt anbud.

Syftet med edition är att en part ska få ta del av handlingar som kan antas ha betydelse som bevis. Frågan är emellertid till att börja med om en tygbit kan anses utgöra en sådan skriftlig handling som avses i 20 § FPL. Som exempel på skriftliga handlingar har i doktrin angetts intyg eller skriftliga

utsagor som författats just för målet i fråga eller sådana handlingar som verifikationer, kvitton, räkenskaper eller andra anteckningar, köpekontrakt, köpebrev, reverser, gåvobrev, stiftelseurkunder, arvskiftesinstrument, testamente, tjänstgöringsbetyg, personutredningar och granskningspromemorior (Bertil Wennergren, Förvaltningsprocesslagen m.m. – En kommentar, s. 227). Med hänsyn till det anförda bedömer förvaltningsrätten att en tygbit inte är att betraktas som en skriftlig handling enligt FPL. Den omständigheten att FMV har begärt in tygprov som en del av anbudet förändrar inte rättens bedömning.

Därtill krävs för att ett editionsföreläggande ska utfärdas att föremålet för edition har bevisrelevans. Domstolen har i bedömningen ovan konstaterat att – såsom skallkraven i förfrågningsunderlaget är utformade och på det sätt som FMV bedömt de av vinnande anbudsgivare inlämnade uppgifterna och proverna – hanteringen av upphandlingen skett i enlighet med LOU. Ett anbud är bindande och beställaren måste därför utgå från att uppgifter som lämnas i anbudet är sanna. Om CO9 AB i sitt anbud har lämnat osanna uppgifter är detta något som får hanteras i annan ordning.

Förvaltningsrätten finner mot den angivna bakgrunden inte skäl att ålägga FMV att till domstolen lämna ut en tygbit enligt åberopade bestämmelser. Yrkandet om edition ska således avslås.

Slutsats

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att vad Gulins åberopat inte visar att upphandlingen genomförts i strid med LOU. Ansökan om ingripande enligt LOU ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU)

Annika Falkenborn
Rådman

Föredragande har varit förvaltningsrättsnotarien Danijela Blagojevic.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU